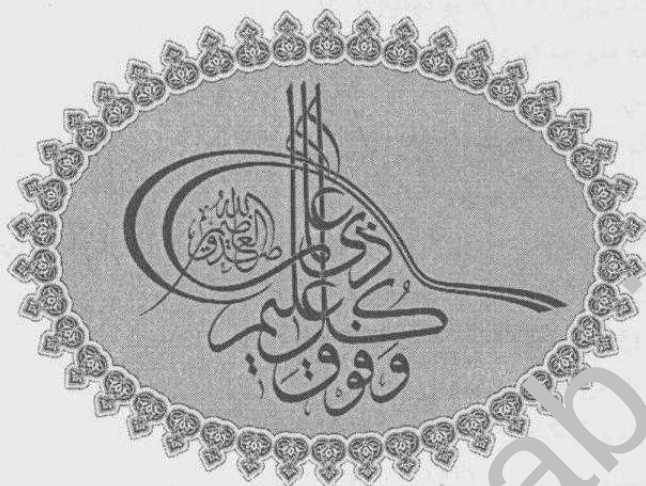

نظریه های یادگیری

سهیل فرید

میثم صمدی

طاهر رضازاده

مهمانی دربارانی

انتشارات ارتباطات اجتماعی

۱۳۹۶

فرید، سهیل، ۱۳۷۳ - [و دیگران].

نظریه های یادگیری

۹۹ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۳۷-۳۰-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: مولفان: سهیل فرید، میثم صمدی، طاهر رضازاده و مهدی قربانی

وضوح: یادگیری — روان شناسی

Learning, Psychology of موضوع:

شناسایی جزوه: فرید، سهیل

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ عن / ۱۰۵۱LB

رده بندی دهی: ۱۵۲۳ / ۳۷۰

شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۱۷۴۵۷

نظریه های یادگیری

تألیف و گردآوری: سهیل فرید، میثم صمدی، طاهر رضازاده و مهدی قربانی/با مقدمه محمدعلی رضائی شریف

ویراستار: بابک محرمی

ناشر: ارتباطات اجتماعی / تهران

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰

قیمت: ۸,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۳۷-۳۰-۷

پخش و توزیع: کتابفروشی های سراسر کشور

تمام حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است

پیشگفتار

اصولاً هر فعالیتی یک مبنای نظری دارد که منتج از یک سری تحقیقات و تابع یک اصول و شناخت کلیت یافته‌ای است.

نظریه به معنای وسیع عبارتست از تعبیر و تفسیر حوزه‌ای از شناخت. در نتیجه براساس این تعریف، نظریه‌های یادگیری اصول کلیت یافته‌ای هستند در زمینه یادگیری و شرایط آن. یعنی نظریه‌های یادگیری در واقع تحولات کننده شرایط یادگیری است.

بسیاری از معامیر و اشجویان بین نظریه و فرضیه تفاوت قائل نیستند یا اشتباه می‌کنند و حتی می‌گوئیم فرضیه یعنی یک راه حل احتمالی علمی مساله در برابر یک مساله‌ای که هنوز صحت و سقم آن تایید و یا رد نشده است.

اما نظریه‌ها مجموعه‌ای از معرفت و دانش بشری هستند در حوزه‌ای از مطالعات که دقیقاً به اثبات رسید، این نظریه‌ها مجموعه تحقیقات یک کلیات دارند که مجموعه آنها را شامل می‌شود. در واقع بر اساس آن کلیات است که شما می‌توانید یک فعالیت را تعریف و تفسیر کنید بنابراین به معنای تایید نشده هستند، اما به این معنی نیست که مطلق باشد، همین است و دیگر عوض نمی‌شود، خیر. پس نظریه قابل تغییر و تحول هست. در نظریه مجموعه عوامل در اختیار محقق نیست مخصوصاً در تحقیقات علوم انسانی و گیاهی، گر چه اکثر نظریه‌هایمان در روانشناسی تربیتی و یادگیری بر اساس تحقیقاتی است که در

آزمایشگاه صورت گرفته و دقیقاً همان مراحل کنترل که در بقیه تحقیقات وجود دارد در اینجا حاکم است ولی با این حال ما نظریه را بعنوان یک قانون و قطعیت نگاه نمی‌کنیم ولی نتایج تایید شده و پذیرفته شده بر اساس کار محققان است حال آنکه در کتاب حاضر به بررسی نظریه های یادگیری پرداخت می شود.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

عنوان..... صفحه

۱۰	مفاهیم اساسی نظریه رفتارگرایی:
۱۱	الف. تجربه شرطی سازی کلاسیک
۱۲	ب. نظریه کوشش و خطا
۱۳	قانون اثر
۱۴	قانون یادگیری
۱۴	قانون تمرین
۱۴	ج. نظریه شرطی سازی
۱۵	تقویت مثبت
۱۵	تعمیم و تمیز
۱۶	جان برادوس واتسون
۱۷	مبانی روش شناختی و مکتب نظریه راتر
۲۵	تعمیم محرک
۲۵	تمیز
۲۶	شرطی شدن در سطح بالاتر
۲۶	ارزشیابی
۲۷	رفتارگرایی رادیکالی
۲۸	رفتار پاسخگر و رفتار کنشگر
۲۸	شرطی شدن شرطی نوع S نوع R
۲۹	اصول شرطی شدن کنشگر:
۳۳	خاموشی
۳۳	بازگشت خود به خودی
۳۳	رفتار خرافی
۳۴	کنشگر تمیزی
۳۴	تقویت ثانوی و تقویت کننده ثانوی
۳۵	تقویت کننده های تعمیم یافته
۳۶	زنجیره سازی
۳۷	تقویت کننده های مثبت و منفی
۳۷	تنبيه
۴۰	برنامه های تقویت
۴۳	وقایع درونی: افکار، احساسات و سائق ها

۴۴	رفتار ویژه گونه (خاص گونه)
۴۵	نظریه های یادگیری شناختی:
۴۶	الف: نظریه یادگیری گشتالت
۴۶	تعریف مفهوم گشتالت
۴۹	ادراک
۵۱	تعریف بینش
۵۳	ویژگی های یادگیری از راه بینش
۵۴	قانون فراگیری
۵۵	قانون محاورت
۵۶	قانون مشابهت
۵۷	قانون استیجی
۵۷	قانون ادامه خوب
۵۹	کاربردهای آموزشی نظریه گشتالت:
۶۲	ب: نظریه یادگیری معنا دار کلاص آزوبل:
۶۲	هرم ساخت شناختی
۶۲	معنی دار بودن یادگیری
۶۳	مشمول کننده ها
۶۳	شمول اشتقاقی
۶۴	شمول همبستگی
۶۴	شمول زوالی
۶۵	پیش سازمان دهنده:
۶۵	پیش سازمان دهنده توضیحی
۶۶	پیش سازمان دهنده تطبیقی
۶۶	مراحل تدریس الگوی پیش سازمان دهنده:
۶۷	مرحله دوم: ارائه مطلب مورد نظر
۶۷	نقش معلم
۷۲	تشریح نظریه یادگیری بندورا
۷۶	عوامل مؤثر بر سرمشق گیری
۸۰	نظریه یادگیری پردازش اطلاعات
۸۲	مدل های پردازش اطلاعات
۸۴	نظریه رمز دوگانه:
۸۵	نظریه پردازش توزیع موازی
۸۶	نظریه پیوند گرایی
۸۷	یادآوری و فراموشی
۸۷	علت حذف اطلاعات از ثبت حسی
۸۸	علت فراموشی اطلاعات از حافظه کوتاه مدت
۸۸	علت فراموشی اطلاعات از حافظه دراز مدت

- ۱۹..... واپس زدن
- ۹۰..... تداخل
- ۹۰..... مشکلات باز یابی
- ۹۷..... باز شناسی
- ۹۷..... قاطع تر می شود
- ۹۷..... یادآوری
- ۹۸..... باز سازی یا تولید مجدد
- ۹۸..... اقدام حافظه دراز مدت
- ۹۹..... پایان

مقدمه

با اینکه برخی صاحب‌نظران فرایند تدریس و یادگیری را جدا از هم می‌پندارند، لیکن اکثر محققان و روان‌شناسان یادگیری، بر این باورند که ((همانطوری که فروش بدون خرید ممکن نیست، تدریس بدون یادگیری نیز امکان ندارد)). با پذیرش دیدگاه دوم، باید تدریس را فرایندی بدانیم که هدف اساسی آن، ایجاد و تسهیل یادگیری در فراگیر است. تدریس را متغیر مستقل و یادگیری را متغیر وابسته دانسته است که م‌دوری آن‌ها می‌توانند خود را به شکل رفتار و عملکرد نشان دهند. بنابراین توجه به یادگیری و ماهیت آن برای کسی که با مقوله‌ی تدریس و آموزش سروکار دارد، ضروری است و اینجاست که نظریه‌های یادگیری مطرح می‌شود. نظریه‌های یادگیری، چارچوبی از ساختار و اصولی است که به توصیف و تبیین نحوه‌ی یادگیری افراد می‌پردازد. محققان روان‌شناسی تربیتی، یادگیری را از دیدگاه‌های گوناگون مورد بررسی قرار داده‌اند و یافته‌های آن‌ها را در تبیین پدیده‌ی یادگیری به ارائه‌ی نظریه‌های مختلفی منجر شده است. با توجه به تنوع این نظریه‌ها، صاحب‌نظران آن‌ها را با توجه به اشتراکاتشان در طبقه‌بندی‌های متعدد جای داده‌اند. نظریه‌های یادگیری رفتارگرایی، شناخت‌گرایی و سازنده‌گرایی از آن جمله‌اند.